

L

SPISY

Číslo 1.

RIADENIE BOŽIE

Napísal:

Ludvik Müller S. J.

Poslovenčil:

J. S.

2. vydanie.

S povolením
cirkevnej a rehoľnej vrchnosti.

Trnava 1928.

Vydáva: Posol Božského
srdca Ježišovho v Trnave.

Citeľom Božského Srdca

vrele odporúčame:

P O S O L BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO

Mesačný časopis pre katolícke rodiny.

**Vydávajú kňazi Spoločnosti Ježišovej
v TRNAVE, ž. bratislavská.**

PREDPLATNÉ

**na rok 12 Kčs. S Misijnou prílohou 17
Kčs. Pre Ameriku 1 dol. S Misijnou prí-
lohou 1.50 dol.**

Odznaky Božsk. Srdca Ježišovho

**1 kus po 2 a 3 kor. Menej ako 25 kusov
neposielame. Pre Ameriku po 3 a 4 kor.**

KATOLÍCKE SPISY — ČÍSLO 1.

RIADENIE BOŽIE. POTECHA V TRÁPENÍ.

Napísal :
LUDVIK MÜLLER S. J.

Poslovenčil :
J. S.

•
2. vydanie.

**S povolením
cirkevnej a rehoľnej vrchnosti.**

Vydáva :
POSOL BOŽSKÉHO SRDCA JEŽIŠOVHO
v Trnave, 1928.

Imprimi potest. (Smie sa tlačiť.)

Tyrnaviae, 6. nov. 1927.

Methodius Rihák S. J.,
praep. / prov.

Nihil obstat. (Niet námietky.)

Rudolphus Mikuš S. J.,
ensor dioec.

No 856/928.

Imprimatur. (Vytlačiť dovoľujem.)

Tyrnaviae, 31. jan. 1928.

Dr. Paulus Jantausch,
Eppus, adm. apostolicus.

I.

Víchor na mori.

Raz po dni unavnou apoštolskou robotou strávenom odhodlal sa Spasiteľ, že prejde cez more. Apoštolovia ochotne a bez meškania poslúchli, čo im to aj nebolo po vôli po vysilujúcej únave predošlého dňa, veď už aj slnko zapadalo a bolo pozorovať predznaky chýliaceho sa víchra.

Ale Ježiš to žiadal, Ježiš rozkázal a oni sa vždy s radosťou chytali splniť jeho svätú vôľu. Vstúpili na loď. Cestu majú zprvu tichú, príjemnú, loďka kĺza sa z ľahka po tichej, nehybnej hladine morskej. Západné brehy mora sú modrastým a škarlátovým plášťom pokryté, kým vyčnievajúce skaly brehov východných bozkávajú posledné lúče zapadajúceho slnka.

Ježiš je veľmi ustatý a kým apoštolovia striedave k veslám sadajú, odtiahne sa a uloží na odpočinok. Onedlho už aj spí hlboko a sladko. Prirodený to bol spánok, znak jeho človečenstva. Ale zrazu sa povetrie premení a čoskoro vypukne víchor, na mori galilejskom dosť častý.

A že víchor práve nebol malý a každodenný, môžeme si domyslieť i z toho, že sa aj títo už otúžení a od malička na mori žijúci apoštolovia nafakali. Vietor divo mrmlal, zúrila voda sipela ani vrelá. Naraz vypukne víchor celou silou. Blesky sa ustavične križujú, vlny strašne vysoko bijú a loďku sem-tam hádžu, ako loptu. Raz ju zdvihne do vysoka, raz do hlbky ponorí a voda ju celkom zaleje. V každom okamihu im hrozí záhuba, či už že sa vo vlnách potopia, a či že sa loďka na dákejškej skale rozbije.

Hrozné toto položenie si ľahko predstaviť.

Peter a aj tí druhí robia a namáhajú sa s napnutím všetkých síl. Konečne

dosiahol víchor najvyšší stupeň, loďka puká a práska, akoby sa už na dvoje išla rozpadnúť. Ale Pán aj ďalej len tichúčko, nemýlene spí. On celkom panuje nad obrovskými silami prírody. Vtedy a dotiaľ spí, kedy a dakedy sa mu chce. No tento raz mal zvláštnu príčinu, aj ďalej pokojne spať. Apoštolovia sa ho posiaľ ešte neopovážili zobudiť. Uzkostlive pozerajú naňho a nijako nemôžu pochopiť, prečo ich dnes v takom strachu necháva. Veď predsa len Jemu k vôli a s Ním sa pustili na túto ťažkú cestu.

Nestačil im strach, začali ešte aj nedôverovať. Konečne, keď už myslia, že ak len Pán sa nezastarie do toho, zahynú, pristúpia k Nemu, zobudia ho a volajú: „Pane, a či Teba do toho nič, keď zahynieme?“ Ježiš sa prebudí, vstane a pokojným, vážnym zrakom pozre na apoštolov.

„Čo sa bojíte maloverní? Kde je vaša viera? Ešte vždy neveríte?“ Nie pre strach ich karhá Pán. Ten je predsa prirodzený, mimovoľný, ba v tomto

páde mali veru aj príčinu báť sa — len nedostatok viery vyhadzuje im na oči; lebo si mysleli, že P. Ježiš musí hore byť, hádam niečo zvláštneho vykonať, ak ich chce zachrániť. A to už bola chyba. Tu potom Pán dôstojne zastal, pozrel sa do víchru, do vln a mávnuc jemne rukou pohrozil vetru a povedal moru: Mlč, buď ticho! I prestal vietor a nastalo veľké utíšenie v povetrí a na mori, hoci inokedy po takomto víchri ešte aj niekoľko hodín sa more búrilo.

Apoštolovia celí zadivení stáli tam a veľkým strachom naplnení hovorili jeden druhému: „Ktože je tento, že ho i more i vietor poslúchajú?“ Týmito slovami akoby boli povedali, že Pán Ježiš je všemožúci, teda Boh.

Odkiaľ sú víchre? Prírodospytci síce veľa všeobecných príčin vedia, ba aj každý zkusený človek už sám veľa vecí si vie rozlúštiť a vysvetliť, ale to nijaký ľudský rozum sebe privlastňovať nemôže, že by vládol rozkazovať prírodným zákonom. Vrávia, že je čas

vrtkavý. To je nie pravda. Zato, že my jeden alebo druhý zákon jeho nerozumieme, nepoznáme, zato nám ešte neslobodno tvrdiť, že čas riadi len nenadála, slepá náhoda. Zima, teplo, pekný a zlý čas, jasno a víchre, to všetko sa mení dľa zákonov prírody a od tých ani na vlas sa neodchýli.

A odkiaľ sú víchre v živote človečenstva, Cirkve, vlasti a jednotlivcov? Mnohí a mnohí skúmajú a dopytujú sa na toto práve za našich časov. A táto otázka je ešte zamotanejšia, ako tá predošlá, lebo beh sveta riadi slobodná vôľa miliardov ľudí, a rozhodnutie slobodnej vôle je nám celkom nevypočítateľné. A pritom všetkom tak život náš, ako i život človečenstva nie slepá náhoda vedie, ale vôľa jednej vyššej Bytnosti, všemožúceho, múdreho a dobrého Boha. **Iným slovom je, Opatera Božia.** No, keď je to tak, tedy odkiaľ sú potom víchre, ktoré voľkané a chránené deti Božie toľkokrát nie len sem a ta hádžu, ale niekedy aj rozmrvia? Nad touto otázkou

už mnoho trpiacich ľudí mudrovalo a mnohí sa nemohli v nej vyznať. A keďže ju neporozumeli, tajili Božskú opateru. Ale kto ju netajil, ten zas neraz hromžil na ňu, reptal a na otázku ju bral.

A kto si ty, človeče, že sa s Bohom chceš dohadovať? Tak je to, ako keby nerozumné dieťa chcelo nariadenie svojho múdreho otca znevažovať, posudzovať, podceňovať. Tak by to bolo, ako keď by hrniec vadal sa s hrnčiarom, prečo ho spravil takým a nie iným, prečo ho položil sem a nie tam, alebo, že prečo ho rozbil?

No sú i duše krotkejšie, ktoré sa nedohadujú, tým menej kľajú, hrešia a preklínajú, keď ich kladivo a údery utrpenia zastihnú; ale nejaké iskry nespokojnosti kde-tu i z nich vyhrknú. Prečo? Prečo? Prečo práve ja, ktorý som si to menej zaslúžil, prečo nie ten, ktorému by sa to viac zišlo? *Táto knižočka chce práve týmto trpiacim, ktorých je dnes veľa preveľa, niekoľko balzamových kvapôk podať.*

Dal by Boh, aby kým táto knižočka čo dôverný priateľ len zvonka bude k tebe rozprávať, aby za ten čas „Otec, ktorého opatera ťa spravuje“ (Múdr. 14, 3.) k srdcu ti rozprával posilňujúcou milosťou svojou.

II.

Veľký plán sveta.

Po dlhých zimných večierkoch milá býva deťom zábava stavať domy z kárát. Šikovne a obozretne vystavia vysoké veže, ako na nejakom čínskom kostole alebo buddhistickej pagode. Keď je už všetko hotové, za čas sa v tom pokochajú, ale potom sklonia si hlávčky trocha na bok, fúknu hodne do toho a celé stavenie sa zrúti. Otec a matka len sa dívajú na ne a smejú sa im. „Čo to robíte, deti?“ „Nič, len sa zabávame!“

A mnohí ľudia si myslia, že je Boh tiež len také veľké dieťa. Vystaví skvostný svet, ako nejaký palác, usadí doň človeka, toto svoje majstrovské dielo

a potom sa len zabáva s ním, alebo ho jedným fúknutím zkaží. Nech sa všetko porúca; nech všetku jeho krásu pod rupy pochová slepá náhoda.

A predsa je tomu nie tak! Boh je nie samopašné dieťa, ktorý len na to kostol vystaví, aby mal čo zrútiť; stvorí citlivé srdcia a potom ich poláme. Boh je najvyšš múdry a práve preto všetko, čo robí, robí dľa múdreho plánu, Boh je všemožúci, tedy aj vládze svoje plány previesť.

A tento plán je akiste Jeho hodný!

Lež čo hodnejšieho mala by žiadať nekonečná Bytnosť, ako slávu Bytnosti nekonečnej — čiže svoju vlastnú? **Účel sveta je teda nič inšie, ako sláva Božia.**

Ale Boh je aj nekonečne dobrý, teda svoju slávu spojí s blaženosťou svojich tvorov.

Avšak kým Boh svoju slávu — ako hlavný a posledný účel bezpodmienečne obsiahne, blaženosť svojich tvorov už od toho odvislou urobil, či

budú sa usilovať svojou vernou službou oslavovať svojho Stvoriteľa alebo nie. Ak áno, tak sláva Božia a ich blaženosť budú takrečeno jedno a to isté. Božia sláva je už i vernosť jeho tvorov a tvory zase v sláve Božej nájdu svoju blaženosť.

Ale keď sa rozumné tvory so slobodnou svojou vôľou sprotivia svojmu Stvoriteľovi, slávu Božiu síce aj vtedy napomôžu, len že už iným spôsobom.

Alebo budú pokánie robiť a oslavovať *milosrdenstvo* Božie, alebo zaslužia svojou vzdorovitou zátvrdlivosťou prísny trest a oslavovať budú nekonečnú *spravodlivosť* Božiu.

Toto je v celku plán sveta.

A opatera Božia dľa tohoto krásneho plánu vedie a spravuje všetko.

Keby slobodnou vôľou obdarené tvory vždy a všetké verné boly zostaly Bohu, bol by Boh svoju spravodlivosť oslávil len s oblažovaním a nebolo by na zemi ani slz ani utrpenia.

Ale zamiešal sa do toho hriech, človek upadol! Hriech je teraz veľkou prekážkou oblažujúcej vôle Božej.

Tento prvý plán Boží musel byť po prvom hriechu dľa večného predvidenia Božieho zmenený a Boh otvoril lekáreň utrpenia.

Vezme do ruky veľký prostriedok výchovy, palicu, otvorí očistec a stvorí peklo.

Plán sveta sa teda premenil, ale či je teraz nie o mnoho vznešenejší, velebnejší a pre Boha slávnejší?

III.

Prečo trpia práve spravodliví?

Mnohí si myslia, že toto je tá slabá stránka plánu sveta, jeho achillesova päta.

Tolko je pravda, že keď len tak povrchno pozorujeme osud spravodlivých a porovnáme s osudom tých, čo na Boha zabudli a s Ním v hneve žijú, bude výsledok iste trochu smutný, nepotešiteľný.

Boh svoje verné dietky má zväčša len tam medzi chudobným, utisnutým, krížami obťaženým ľudom.

Veľkomestské kostoly bývajú naplnené zväčša nie obyvateľmi prvých poschodí, ale tými, čo v pivniciach a pod dachom bývajú.

Mnoho ráz práve tí zachovávajú príkazy Božie s podivuhodnou svedomosťou, ktorým vše ani na suchý chlebič nedôchodí, kým tí čo oplývajú dobrými vecmi, veľmi ľahko prestupujú tak Božie, ako i ľudské zákony.

Nevinné, anjelské duše musia dlhé a dlhé roky na posteli ležať, duše špatné, čierne od sviežosti idú sa skoro puknúť a veselo užívajú rozkoše sveta. Koľko ráz sa stáva, že chudobného nádenníka, ktorý si unavnou, krvopotnou prácou vyrába haliere, doma za celé roky, mnohokrát cez celý život len bieda, zima a plač čaká a tento človek je predsa bohabojný a príkazy Božie by za celý svet neprestúpil; iný zas bez roboty, klamstvom príjde k veľkému menu, úžerníctvom

k milionom, k vznešenému postaveniu a cez celý život len tak pláva v radoostiach.

Aká je to spravodlivosť? Ako sa to dá srovnaf s múdрым plánom sveta?

Po prvé sa musíme chrániť, aby sme svet nevideli veľmi čiernym. Kde sa preháňa, tam niet pravdy.

V ľudskom živote je nie všetko len utrpenie a ešte menej v živote spravodlivých. Aby som ani len ne-spomenul sladkú radosť a duševný pokoj, ktorý je práve výhodou len dobrých a už akýsi predcit nebeských radostí, koľko je čistých radostí v prírode, v rodinom živote, vo vedách a v umení, a týmto sa predsa i spravodliví môžu tešiť.

Veď keby vo svete bolo všetko len utrpenie, či by sme sa rozpamätali tak vďačne na bezstarostné roky svojej mladosti, či by sme sa pridržovali tak tohoto života a či by sme sa so slzami v očiach lúčili s ním? Prehna-

ná je to teda mienka, ako by život spravodlivých tu len samá kalvária bola, ba ani to nemôže rád mať Stvo-riteľ, keď ešte aj dobrí vždy šomrú a nie sú s ním spokojní. Všade len na boľasti sa ponosovať, je práve tak nie kresťanské, ako vždy len pôžitky vyhľadávať.

Ale povedzme, že je tak, že opa-tera so spravodlivými prísnejšie, ba dľa niektorých až „nešetrne“ zachádza, či preto múdrosť a dobrotivosť Božia hádam niečo utrpí? Ani najmenej.

Lebo veď prečo trpia spravodliví?

1. Jedna a hlavná a veľmi slušná príčina múk dobrých sú hriechy ich predošlého života.

Mauricius, cisár grécky, bol obsy-paný všetkou mocou a slávou ľudskou a ako kresťan tiež dobre plnil svoje povinnosti. Ale jeho závidenia hodný osud sa naraz premenil.

Vojsko, ktoré kedysi trochu prísnejšie pokarhal, ako zaslúžilo, sprotivilo sa mu a vyvolilo za cisára jednodu-

chého vojaka, Fokasa. Mauricius bol prinútený aj s celou svojou rodinou utiecť.

Sadol na loď. Ale ako by sa už bolo všetko proti nemu sprísahalo, taký víchor sa strhol, že sa nemohol z prístavu ani hnúť. Vystúpil teda von a chcel sa niekde na suchej zemi ukryť. No, tu ho onedlho poznali. Fokas dal ho aj s plačúcimi jeho dieťkami do sídelného mesta zavliecť a keď sa najprv dívať musel, ako mu päť jeho detí postínajú, konečne bol prinútený i sám skloniť hlavu pod sekerou katovou. Ale z úst jeho nevyšlo ani len slovíčko ponosy. Chválil Boha a ustavične opakoval slová Žalmistove: „Spravodlivý si, Pane, a spravodlivé sú tvoje súdy.“ (Žalm. 118, 137.)

A čo asi vykonal tento nešťastník, že ešte aj v tomto zúfalom položení poznal len výrok Božej spravodlivosti? Poviem vám v krátkosti.

Raz viedol vojnu s avarským kráľom a tento mu asi 12.000 vyberaných vojakov zajal. Po dokončenej vojne

chcel avarský kráľ zajatých za vysoké výkupné vydať. Ale cisár nechcel platiť. Avar nato popustil, vždy viac spúšťal zo žiadaného výkupného, tak že konečne žiadal len malý a už celkom slušný obnos. No, cisár ani to nechcel dať. Avarský kráľ dal potom všetkých zajatých pobiť, keď ich aj ich vlastný kráľ tak málo cenil. Onedlho sa cisárovi snilo, že stojí pred Božím trónom a že duše pobitých hrdinov o pomstu volajú k spravodlivému Sudcovi.

Pán sa na to opýtal Mauriciusa: „Kde chceš za svoj hriech trpieť? Či na zemi a či vo večnosti?“ A keď Mauricius celkom múdre radšej v tomto pomínuteľnom svete si žiadal pokánie činiť, odznel výrok: „Odovzdajte ho Fokasovi!“ To ostatné už vieme.

Hľa, pravá príčina, prečo spravodliví toľko trpia na zemi: pre poklesky a hriechy predošlého života. Teraz si hádam dobrý, pobožný, bohabojný, čistého života. Ale či si vždy taký bol? Ak nie, či si už trpel vážne

a naozaj za hriechy, chyby minulého svojho života?

Keby ti Boh už bol život vzal, kde by si bol teraz? V nebi? Možno že by si v najlepšom páde bol v plameňoch očistcových a tie sú o mnoho horšie a trvávajúcejšie, ako najpálčivejšie boľasti, aké nám len tuzemské nehody zapríčiniť môžu.

Túto myšlienku už veľký svätý Augustin takto vyslovil.

„Tu ma páľ, Pane, a tu rež, len potom vo večnosti buď mi milosrdným.“

2. Utrpenie je zkúškou spravodlivých.

Zlato má takú cenu, akú próbu prestálo, tak tiež spravodlivý len takú slávu dostane, akú si utrpením zaslúžil.

Veď už aj to je veľké vynajdenie, keď niekoho zkúšajú! Naničhodné a bezcenné veci neprobujeme, lebo dobre vieme, že by próba len ich chatrnosť dosvedčila a ich zkazila. K próbe len cenné a významné veci pú-

šťavame. Sodomu a Gomorhu veru Pán neskúmal, ale ich jednoducho zničil; ale Abraham, verný Jeho sluha, musel tvrdú, takrečeno ukrutnú zkúšku podstúpiť. Pomyslime si len, že Pán žiadal od neho, aby svojho jediného syna, všetku svoju nádej, Jemu krvave obetoval.

Boháč v evanjeliume spomínaný nepocítil ani chudobu, ani chorobu, ani nijaké poníženie, kým život Lazarov čím bol iným, ako hrozným skúmaním?

Skúmanie je teda poctenie od Boha. „A že si sa ľúbil Bohu, potrebné bolo, aby ťa pokušenie zkušalo (Tob. 12, 13.)

„Zkusuje vás Pán Boh váš, aby známe bolo, či Ho milujete z celého srdca a z celej svojej duše, či nie.“ (V. Mojž. 13, 3.)

A Pán má pravo nás takto skúmať. Pán sa mnoho stará o každú dušu, na každú len tak sype svoje milosti. Ale potom ako dobrý učiteľ a vycho-

vávateľ chce sa presvedčiť, aký je Jeho chovanec.

Utrpenie je zkúška, kde žiak Pánov ukáže, čo a ako sa naučil.

„Či si videl môjho služobníka Jóba, že nemá podobného na zemi?“ Takto sa pochválil Pán, keď Jób po pri mnohých úderov zostal verný. (Jób. 2, 4.)

A táto zkúška je spravodlivému aj veľmi **úžitočná**.

Či by to aj mohlo byť inakšie? Ten Boh, ktorý svojho Jednorodeného dal za nás, mohol by nám spôsobiť bolesť bez príčiny?

Koľko a koľko trpel Spasiteľ, aby svojich milých od zbytočných múk oslobodil. Vystúpil tebe k vôli na drevo kríža len preto, aby ťa oslobodil od pekla a dľa možnosti aj od očistca. Ci by' ťa hádam pribil na drevo súženia, keby ti to nebolo užitočné?

Pozri matku, ktorá sama si drží dieťa pod nožom lekárovým. O koľko radšej dala by sa sama rezať na miesto svojho dieťaťa. A predsa podloží

svoje dieťa a čo ako kričí, trhá a myká sa, to všetko neprevládze milosrdnú a dobrotivú ukrutnosť matkinu. Zanesie sama dieťa na operáciu, lebo tá mu život môže zachrániť, ale bez nej by isto-iste oň prišlo.

No, Boh nás viac miluje, ako všetky srdcia matkine spolu, veď do každého materského srdca on dal kvapky milovania zo svojho mora lásky. Akoby sa teda tešil tvojmu trápeniu, svíjaniu? Ako by sa mohol na to dívať, a ako by mohol znášať tvoje utrpenia, keby tebe veľmi, veľmi potrebné a užitočné neboly?

Možno, si spravodlivý, možno, si v stave milosti, ale dedičný hriech mnoho zlých koreňov ti pustil do srdca. Tam sa ti skrýva v srdci tvoj nepriateľ: náruživosť, pýcha, smyselnosť, lakomstvo, vysokomyselnosť a iné nebezpečné náchylnosti.

Boh dáva lepší pozor na твоjich nepriateľov, ako ty sám a pomáha ti, keď ňa zaštepí proti nákazlivej chorobe náruživosti.

Trpiaceµu srdcu sa veru nechce za svetom pozerat, ani za naničhodnosťami sa sháñat a na márnny mam-sveta sa ani neobzre. Zemské poklady ztratia cenu pre neho, smyselnosť ho nezaslepí, neomámi. A pošetilá vysokomyseľnosť je mu až smiešna. Proti všetkým týmto nebezpečným chorobám je zaštepený. Pán ho skrze utrpenia zaštepil. Či v tomto nevidíš ako jemne a obozretne ťa dobrotivý Boh opatruje? Kto vie v akom stave by bola teraz tvoja duša, či by si bol dobrý, dieťa Božie a dedič neba, keby ťa Boh nebol zaštepil protiotrovou utrpenia? Kto vie, ako by už bola vyrástla tá náklonnosť, ktorá ti v srdci drieme, keby ju kríž neudúšal a divé jej výkony neobstrieňoval?

3. Kríž napomáha vyvinúť sa tvojim duševným schopnostiam a dopomôže ti k svätosti.

V Carrare v Taliansku lámu najchýrečnejší biely mramor. Raz istý pán prišiel do lomu, pozerá, hľadá, skúma tie veľké a neokrúchané mramorove

balvany. „A čo to hľadáte, pane?“ pýta sa ho jeden robotník.

„Hľadám svätého!“ znela divná odpoveď.

„Tak idte, pane, do kostola. To sú tu skaly a nie svätí.“ Pán sa usmial a len ďalej hľadal. Konečne našiel, čo hľadal. „Tu je svätý! zvolal radostne na jeden mramorový kameň. A tak aj bolo. Kameň si kúpil, dal ho zanieŕ do dielne a vykresal z neho svätého na veľkú okrasu oltára. Boh tiež tak robí. Mnohokrát veru dosť neokrúchaný kameň vezme do roboty. Nič ešte nenie v ňom, len možnosť svätým sa stať. Ale Bohu je to dosť. Chytí svoje nástroje, a dláto s kladivom len tak trieskajú. Najprv padajú hrubšie a väčšie kusy, potom neskoršie už len drobné omrviny. Keby ten mramor cítil, akiste by takto volal: „Daj mi pokoj, netlč ma tak ukrutne, nechcem byť svätým!“ Ale umelec nepozná milosti. Pomaly vidieť už krásnu, vznešenú tvár, klassické, jemné ťahy, mohutné prsia, svalovité ruky.

Bez tých úderov majstrových by bezcenným kameňom bol zostal, ale teraz sa už skvie na oltári — úctou ho obkľučujú — ako podobizeň Spasiteľovu, alebo Jeho svätej Matky, alebo niektorého svätého.

Hľa, tak vyzerajú majstrovské diela utrpenia.

Utrpenie mnohokrát za niekoľko chvíľ spraví to, čo duša niekedy ani dlhým cvičením prekonať nevedela.

Kríž razom ju zodvihne, skoro do závratnej výšky.

Istá matka dvoch dobre vychovaných a súcich synov poslala do vojny. Jedného dňa dostane telegram od plukovníka: „Veľkomožná pani, vaši synovia hrdinskou smrťou zomreli.“ Matka sopne ruky a povie: „Pán Boh dal, Pán Boh vzal, buď pochválené Jeho meno.“ *To bola* taká oddanosť do vôle Božej, *taká hrdinská čnosť*, ktorá pod tlakom tejto hľbokej, ale nemeľboľasti prejavila, že by to nič inšie nebolo vládalo urobiť.

4. Konečne ani nespomeniem odplatu nebeskú, o ktorej svätý Pavel vraví, že sú zemské utrpenia ani nie hodné porovnané byť s tou odplatou, ktorá nás za ne v nebi čaká. Len toto ešte! Ak môžeme rozprávať o istote obsiahnuť nebeskú slávu, tak je práve utrpenie to najlepšie a môžem povedať jediné zaistenie, že sme na večné spasenie vyhlíadnutí, vyvolení.

Duch svätý skrze svätého Pavla učí a hlása, že Boh, „o ktorých predvídal, tých i predurčil, aby boli podobní obrazu jeho Syna.“ (Rím. 8. 29.)

A čo by mohlo človeka podobnejším urobiť Kristovi, ako keď nevinne a v stave milosti sa trápi a trpí?

Či nás môže na svete voľačo viac oblažiť, uspokojiť a rozveseliť, ako tá istá a osmeľujúca nádej, že budeme spasení? Ale túto dôvernú nádej vlejú nám do duše len čistým srdcom a trpezlivo snášané vnútorné a vonkajšie utrpenia.

Každý iný znak nášho vyvolenia nás môže ľahko oklamať. Čo sa niekto aj veľa modlí, postí, almužnú dáva a na prijímanie chodí — o stave svojej duše predsa môže byť neistý. Jediné utrpenie nás ubezpečí o tom, že našu bohabojnosť Boh uznáva a schvaľuje.

Boh by ťa iste nevyznačil záslužným krížom utrpenia, keby si sa Mu neľúbil.

IV

Šťastie hriešnikov.

Toto je druhá námietka, ktorú proti opatere Božej mnohí prednášajú. „Keby Boh riadenie sveta len na jeden deň mne sveril — myslíš si — veru by som iný poriadok zaviedol. Posbieral by som všetkých dobrých ľudí a postavil by som ich do dobrých služieb a k bohatým stolom. Do ich rúk by som položil veľkú moc a nedovolil by som, aby zlí panovali nad nimi, ich utláčali, vyciciavali. A prečo to aj Pán Boh neurobí, keď by to Jemu

predsa tak ľahko šlo? Potom by len bol pekný tento život! A prečo len aj trpí Pán Boh zlých ľudí na zemi?“

Ba „zkúsenosť“ nám ešte aj o tom vie rozprávať, že zlí, ako áno, ako nie, ešte aj voľajakú zvláštnu priazeň (protekciu) požívajú, áno napredujú, bohatnú, dobre sa majú a všetko sa im darí.

Jaká je to spravodlivosť?

Už sám Žalmista vie o tejto ponose ľudskej: (Žalm. 72, 2, 3, 12.)

„Už nohou som skoro zakročil,
Už skoro triasli sa mi kroky,
Lebo rozhneval som sa na zlých
Vidiac pokoj hriešnikov.
Ejhľa, oni hriešnici sú a majetní na svete
Bohatstvá dostali.“

Ale hneď potom aj odpoveď si dáva na túto svoju námietku, lebo ledva, že sa obzre, hľadá hriešnikov a už ich niet:

„Jako na vnivoč vyšli,
Náhle zmizli, zhynuli pre nepravosť svoju.“ (72, 19.)

No tu hneď musíme poznamenať, že námietka, ktorú pre šťastie hriešnikov proti opatere Božej prednášajú, je veľmi prehnaná a zväčšená.

1. Ponajprv či je to pravda, že sú všetci hriešnici, alebo aspoň zväčša šťastliví? Tak by teda hriešny život bol opravdivý čarodejný prút, ktorý by človekovi peniaze, pôžitky a iné časné prednosti poskytol, alebo by bol zlý život dáky talizmán (kúzlo) proti chorobám, nešťastiam a trápeniam?

Hej! veď keby to pravda bola, veruže by to deti sveta využítkovali! Ale tak sa zdá, že oni sami tomuto učeniu nedôverujú. Skutočnosť často vyvráti toto učenie.

A povedzme, že sa stane nejaká železničná katastrofa, alebo iné nešťastie, či vtedy hádam len dobrí zahynú a zlí sa všetci zachránia? Také niečo som ešte nikdy nepočul. To by potom bolo najmúdrejšie čakať, kým pán X. alebo Y. bude cestovať a potom s ním ísť, aby som sa nemusel ničoho báť.

Či na lodi „Titanic“ len dobrí, bohabojní a nábožní ľudia cestovali?

To sa nedá veľmi veriť. Zahynuli veru dobrí a planí jednako. Hrom tiež neudre vždy len do domu toho najlepšieho človeka. V nemocniciach tiež nie len spravodliví ležia. To šťastie hriešnikov je teda vec prehnaná, v tomto sami zlí najmenej veria a predsa oni by mali byť v tom ako odborníci. Nech len príjde dáka nehoda, nešťastie, veru sa kostoly naplnia a „Otče náš“ sa naučia modliť i takí, ktorí ho už dávno, dávno zabudli. Aj tá krvavá svetová vojna koľkých priviedla k Bohu, ktorí predtým ani počuť nechceli o ňom.

Teda nie každý zlý je šťastlivý, ba môžeme bezpečne tvrdiť, že mnohým zlým ľuďom veľmi zle sa vedie. Sväté písmo a dejepis sú plné takými príkladmi. Rozpamätajme sa len na potopu sveta, na Judáša a na bezbožný Jeruzalem, ktorý svojho Boha ukrižoval!

Ba ty sám tiež, milý čitateľu, veľa takých prípadov vieš, kde hriech naskrze nedoniesol šťastia... Či azda nepoznáš

takých, čo pre hriešny život vyšli na vnivoč?

S . . . z Uhorska pochádzajúci univerzitný žiak roku 1886-ho mal 8 miliónov zlatých majetku. — O niekoľko rokov (ba možno ešte aj dnes) umývaným stolového náradia sa živil v jednom americkom hostinci.

Tu mi prišiel na rozum tiež ten nemecký sedliak, ktorý v starom veku svojom už na vodu sa musel dať a pri tom vždy takto rozjímal:

„Aká je len dobrá táto čerstvá voda! Ach, Bože, keby som mal ešte svoje domy!“ (Ktoré totižto premárnil.)

Koľko mladých ľudí si pokazí budúci blažený rodinný život neporiadnou mladostou a nesie kríž svojej hroznej choroby cez celý život?

Koľko mladých dievčat si pokazí celú budúcnosť, šťastie, statočnosť, jedným-jediným hriechom?

A obzrime si „šťastie“ hriešnikov v ich rodinnom kruhu. Nenie tam všetko zlato, čo sa blyští! Pokojné, isté hniezdo rodinné sa dá len medzi

konármi stromu čnosti založiť. Kde niet bohabojnosti, tam niet vzájomnej vážnosti, tam nieto porozumenia, trpezlivosti, shovievavosti, lebo tam nieto a ani nemôže byť opravdivej lásky.

Ale potom sa rodinný život skôr-neskôr predsa len v peklo obráti. Alebo myslíš, že pekla niet? Nuž len zaklopaj, alebo vstúp radšej len bez zaklopania do kruhu moderných rodín. Tam nájdeš potom peklo a to opravdivý obraz toho pekla, ktoré tajíš preto, lebo sa pred ním trasieš.

No, čo by sa hriešnik na vonok aj blaženým zdal, blaženosť túto mu nezávidí! Alebo si vieš predstaviť opravdivú blaženosť v takom srdci, ktoré je rozcuchané a vredmi hriechu posiate?

2. To šťastie hriešnikov nám hned bude menej závidenia hodné, keď si dobre pozreme, v čom sú hriešnici šťastliví.

Vo veciach hmotných, v podujatiach vecí pomínuteľných. A toto je ani nie podivuhodné, že sa im to

darí, ba práve to by bolo podivné, keby sa im ani toto nedarilo.

Tým všetko je len zem. Všetky svoje starosti, sily, všetok svoj čas len pre zem upotrebuju. Veru veď nie malé duchovné a telesné sily vkladajú do svojich podnikov. Pri tom potom odhodia na bok všetku svedomitosť a za sväté považujú všetky prostriedky, ktoré sú ich sebeckým účelom potrebné. Mnohokrát vidieť u nich podivuhodnú obetavosť a sebazaprenie, a na uskutočnenie nejakého obchodu, podniku obetujú aj celý život. Či by to nebol zázrak, keby sa im nepodaril? A jako by si to ty myslel? Či vari Pán Boh má sa zakaždým zamiešať do behu sveta a pristaviť mu kolesá? To by nebolo ani múdre, ale ani Bohu hodné. Nech si len nájdú synovia sveta to, čo tak veľmi hľadajú. Nech si pomôžu. Ved konečne čo je to, čo obsiahnu? Nič iné ako mydlová bublina. Ale keď ju už takou ohromnou námahou a toľkými obeťami nafúkali, nech že sa aj potešia s ňou, kým sa nerozpukne.

Veď prečože iného pracujú títo otroci sveta, leda aby deti a vyvolených Božích obslúžili? Lebo tu na svete je všetko len pre vyvolených. Účel celej svetovej hry je spása spravodlivých. A tak aj výsledky hriešnikov konečne slúžia predsa len ku spáse a výhodám dobrých. Ba ešte aj ich zlomyseľnosť, ich snahy utlačiť spravodlivých, slúžia tiež k výhode a blahu bohabojných. Dobre to hovorí sv. Augustín: „Prečo sú zlí na zemi? Alebo preto, aby sa obrátili a aj oni dobrí boli, alebo preto, aby sa dobrí skrze nich v čnostiach cvičili.“ Nočnú hudbu, serenádu dávajú niekomu. Hru počujú a v nej sa kochajú aj susedia, ba celé okolie. Ale o to sa riaditeľ hudby veľa nestará. Hra patrí predsa len jednému. Takto robí aj Pán Boh. Všetko je len pre vyvolených. Pre nich slnko vychádza a zapáda. Pre nich sa jagajú hviezdy. Pre nich sa menia časti roku, pre nich rodí zem svoje ovocie, pre nich kvitnú pestré kvety,

spievajú štebotaví vtáci, žblnká bystrý potôček. Všetko je k vôli vyvoleným, tí ostatní len tak mimochodom užívajú dary Božie. Všetko je pre vyvolených, aby spasenia došli.

3. A ešte menej príčin budeme mať mrmlať proti Božej opatere, keď si pomyslíme **prečo prídu najviac k prevahe práve hriešnici**. Všeobecná je žaloba, že nábožní ľudia, či sú to roľníci, remeselníci, kupci, úradníci, či už samé katolícke národy pozadu zostávajú a nedarí sa im tak, ako ich bezbožným alebo nekatolíckym sokom.

Prečo je to? Má to príčinu v náboženstve, t. j. v nábožnom, svätom živote? Ba práve naopak. Tie katolícke národy, ktoré začnú upádať, boli veľké a mocné, kým ich v katolíckom duchu riadili a kým mali vplyv na nekatolícke náhľady. Ich hmotné klesanie spolu kráča s ich odbočením od života katolíckeho. Teraz im je už pravda ťažko prevážiť svojich protiv-

níkov. Ale že tak hlboko upadly, tomu sú samé na príčine.

Na konáre sedí so svojimi mladými. starý drozd, pod nimi roľník seje konope. Mladé sa zvedavo dívajú na túto im neznámu robotu. Keď roľník už zasial a odišiel, všetečne sa opytujú svojej materi. Zkúsená stará im takto odpovie: Osídla, siete a ťažké zajatie siali teraz pre vás, poberajte sa vyplieniť toto semä, kým je ešte čas. Mladé nebraly vážne radu starej. Nebezpečenstvo bolo ešte veľmi ďaleké a pochybné. Keď konope zišly, stará opakovala svoju radu, ale darmo.

A konope rástly. Pršal na ne dážď, slniečko ich ohrievalo. Dozrely, urobili z nich osídla, sieť a ťažké zajatie pre drozdových synov. Ale teraz už bolo neskoro sa brániť. Že prečo utlačuje zlo dobré? to chceš vedieť? Povedz mi skorej, prečo si dovoľí dobré, aby mu zlo nad hlavu narástlo?!

Zlo sa vždy dobrému na pleciach povyšuje.

Zlo za peniaze dobrých píše bezbožné noviny, ktoré kazia vieru a mravy. Zlo hlasovaním dobrého dostáva mandát v parlamente a prináša protináboženské zákony.

Zlo za peniaze dobrých zakladá bezbožné spoločnosti, sirotince a vychováva neveriacu a odrodilú mládež. Keď sme už takto prerobení a zo svojej katolíckosti celkom vyzlečení, potom sa ešte s dlhou tvárou tomu divíme a horekujeme, že ako sa len môže Pán Boh na také dačo dívať! Pravdaže sa díva! Lebo Pán Boh dal človekovi rozum a dal mu ho na to, aby ho užíval. Keď spravodliví nepočúvajú na dobré slová, keď nechcú spolu držať, ale za jeden milostivý úsmev odvrhnú svoje zásady, potom nech a len strovia trpké ovocie svojej zbabelosti. Šťastie zlých teda mnoho ráz nie je nič inšie, ako nemotornosť dobrých.

4. Ešte jedna príčina, prečo Boh zlé nevykántri, je Jeho veľká

srdce a nekonečné milosrdenstvo. Keby Boh bol len nekonečne spravodlivý, akiste by hneď vyťal neúrodný strom, ale to neurobí, hatí ho v tom jeho milosrdenstvo, dobrota a trpezlivosť. Možno, že ho priaznivejšie počasie a pečlivá opatera zase úrodným urobí.

Hľa, Augustín bol voľakedy tiež len práchnivým stromom v záhrade Božej, ale Boh ho nevyťal, lež čakal, čakal trpezlivo dlhé a dlhé roky. Za ten čas jeho matka mnohými modlitbami a slzami pestovala tento strom. A slnko milosti pomohlo mu predsa konečne puky hnať. Život sa znovu vrátil do tejto veľkej duše, že potom skvostne vykvitla a hojné ovocie priniesla na dobrobyt celého človečenstva.

Alebo kto by to bol myslel, že z toho veľkého prenasledovníka Cirkvi, Šaula, kedysi bude veľký apoštol národov Pavel. „U Boha ničo nemožného!“ Kto vie, či tento alebo ten prenasledovník Cirkvi, neveriaci uče-

nec alebo spisovateľ nebude kedysi najväčšou okrasou Cirkve?

Či je to nie krajšie a Bohu hodnejšie, ako hneď trestať?

5. Konečne môže byť nápadné šťastie hriešnikovo aj spravodlivým trestom Božím. Lebo ako pastierska palica kríža nazpäť privedie zabúdenú ovcu k stádu, pohne a obmäkčí aj najtvrdšie srdcia, tak zase naopak dobrobyt, šťastie zaslepuje a naplní srdce mnoho ráz zpuťou ztvrdlosťou.

Dobrobyt, zemské šťastie Boha a vieru mnoho ráz za zbytočných považujú. Kým sa hriešnikovi dobre vedie, do toho času veľmi hlasno rozpráva a nie je v stave pokoriť sa, čo je predsa najpotrebnejšie k opravdovému napraveniu.

Diablova je to politika, že sa usiluje hriešnikov všemožne zachrániť od každého zlého. A Boh to dopustí. Nedopustí na nich spasonosného kríža buď preto, že si ho nezaslúžili, buď že ho odvrhli.

V.

Chlieb vzdajší.

Tretia námietka, ktorou opateru Božiu napádajú, je nerovné, nepomerne rozdelenie hmotných, svetských vecí.

Hoci je táto námietka skoro tožná s dvoma predošlými, predsa ju budem osobitne vykladať, lebo sa pri nej mnoho užitočných myšlienok dá povedať.

Náš Spasiteľ nás tomu učil, aby sme predovšetkým hľadali kráľovstvo nebeské a jeho spravodlivosť, to ostatné že nám potom ako prídavok dodá. A ten prídavok je ani nie taká opovrhnutiu súca maličkosť. Vyrátajme si len, čo všetko potrebuje aj len v stredných okolnostiach žijúci človek za dlhé roky — ba aj len cez jeden deň. A nebeský Otec, hľa, o všetko toto sa stará, všetko toto dáva. Nevďačnosť je teda aj od najchudobnejšieho, keď to vyhadzuje Bohu na oči, akoby bol len macošným dieťaťom Božej opatery.

Boh dáva, ale *dáva múdre!*

Naša milá svätá Alžbeta často rada rozjímavala o „Otčenáši“. Dlhé hodiny sa pohrúžila skúmať, aký smysel majú jednotlivé slová v „Otčenáši.“ Dobre si ho rozložila a to sa naučila z neho, ako má robiť milosrdenstvo podľa vôle Božej. Dávať, ale *múdre dávať!*

Opisovatelia jej života rozprávajú o nej, že dávala chudobným riadne len každodenný chlieb. Slovom len toľko, koľko im na ten deň bolo potrebné. Dobre vedela, že chudobní nie sú tí najlepší gazdovia a gazdinie. Veď mnohí práve preto vyšli na vnivoč, lebo nevedeli gazdovať. A dala im chleba, nie peňazí. Chleba dala vždy hojne napieť. Dokiaľ ešte mala svoj panovnícky dôchodok, dostávalo denne tisíc chudobných chleba od „Otca nášho“ z rúk jeho milej dcéry, Alžbety.

Dávala aj šaty — ale tie ona dávala pošiť, len aby peniaze šanovala

a aby dala aj chudobným krajčírkam zarobiť. A keďže dobre vedela, že chudobného najlepšie tak napomôžeme, keď mu obstaráme poriadnu robotu, jej hlavnou starosťou bolo: chudobným robotu dať. Poslala ich do poľa, ale aby im strnisko nohy nedokaličilo, kúpila im aj obuv. Takto vedela v sebe spojiť nežnosť s múdrosťou. Milovala, ale milovala *múdre*, a dvojnásobnú túto čnosť sa naučila od toho Srdca, ktoré nás aj „Otčenáš“ naučilo.

Srdce svätej Alžbety je verné zrkadlo Srdca Božieho. Aj Boh nás miluje, ale miluje *múdre* a to hlavne prejavuje v rozdelení *zemských majetkov*. Nezdráha sa obsypať nás majetkami. K tomu ho už jeho bytnosť núti, ktorá len tak kypí láskou a žiadosťou nám dobre robiť. A naozaj! koľko dobrého robí Boh aj bez toho, že by sme ho boli prosili.

Alebo čo pohlo Boha tento veľký, pekný a dobre zariadený svet stvoriť,

ešte predkým by tu bol dakto býval? A čo ho malo k tomu, keď videl úpadok človeka, že svojho jednorodeného Syna nám určil ako výkupné za hriech? Jeho bytnosť ho mala k tomu, veď je samá dobrota a láska.

Len tak si to môžeme vysvetliť, že ho ani tá najväčšia nevďačnosť, ktorou sa mu jeho tvory odplácajú neprekazí, aby im predsa dával, ba hojne dával.

Tu máme hneď príklad. Vyvolený národ putuje do zaslúbenej zeme. Medzitým majú raz menej chleba. Ľud začne šomrať, stavať sa proti Bohu. „Prečo nás vyviedli z Egypta? Nato hádam, aby sme tu hladom zomreli? Ci nám nebolo dobre tam v zajatí, kde sme mali masných hrncov a cibule na zbytok?“

Aká ohromná nevďačnosť! Vieme predsa, že z akej biedy, ba záhuby ich Boh vyslobodil a to jakým podivným spôsobom a jakou otcovskou lá-

skou? A hľa, teraz sa mu zato takto poďakovali.

Človek by sa nazdal, že Boh už ztratí chuť k nim, že ich tak nechá a že si nájde vernejšie srdcia. Ale nie! Počúvajte len, čo povie na toto všetko Pán: „Počul som reptanie synov izraelských; povedz im: Na večer budete jesť mäso a ráno nasýtite sa chlebom. A dozviete sa, že ja som Pán Boh váš.“ (Mojž. II. 16, 12.) A opravdu, s neba im sypal chlieb, ktorý bol ako zase Písmo svedčí, aj sladký, aj dobre chutnal.

Boh teda dáva, ale *dáva múdre!* Nedáva hneď a všetko, čokoľvek a ako to ľudia žiadajú. Židia hľa, tiež to by boli chceli, aby manna bola trocha hojnejšie padala. Akoby bolo dobre bývalo si dačo aj odložiť a potom nejaký obchod s ňou urobiť. Ale to Boh nechcel. Práve len toľko jej napadalo, čo bolo dosť na jeden deň a aj to včas ráno, aby zavčasu vstávali. Kto dlho leñošil, ten našiel už len prázdne

miesto manny na pustatine a kto mnoho chcel nahabať, ten na druhý deň na miesto manny našiel v svojom hrnci červíkov.

A prečo bol Pán taký „ukrutný“ proti svojmu národu? prečo mu závidel tej malej pohodlnosti a toho nevelkého dôchodku? Hádam ich nemiloval? Ba veľmi ich miloval, ale miloval múdre.

Takto robí Pán aj s nami. Rozdeľuje nám síce chlieb vezdajší, ale ho rozdeľuje dľa svojej otcovskej múdrosti.

My hoci sme dorastlí, mnoho ráz sa podobáme deťom. Čo je všemožná žiadosť detí? Dieťa by len vždy jedlo, zabávalo sa a spalo, ale robiť a sa namáhať, to sa mu nechce ani za svet.

A celý svet je plný takýmito veľkými deťmi. Čo už aj bradu a fúzy majú, už sa hádam starí otcovia a staré matky, ale múdrosti tomuto veku po-

trebnej predsa nemajú! Len o to sa vždy starajú, aby sa tu dobre cítili, aby mali vždy hojne čo jesť, aby mali za čo v zime do divadla chodiť a v lete do kúpeľov. Toto je účel ich života. Ale to najväžnejšie, ba jedine potrebné: starať sa o spásu jedinej svojej duše, to je u nich posledné.

Aj najmenšia starosť im je vážnejšou.

No, Boh, náš Otec, práve naopak robí; jemu je hlavná spása našej duše, naše večné záujmy, toto *jedine* potrebné, lebo on je dobrý a múdry.

To ostatné, potom v tej miere rozdáva, ako je komu na spasenie jeho duše potrebné. Jednému dá menej, aby s trpezlivosťou, poníženosťou a dôverou zachránil a posvätil svoju dušu, druhému dá viac, aby sa o spasenie skutkami milosrdenstva staral. Či dá menej, či viac, dá vždy toľko, aby telo mohlo vyžiť a duša bohatla.

Pozrime čo len na krátko do veľkolepého gazdovstva opatery Božej, uvidíme, že to poteší a povzdvihne našu dušu.

Pozrime len tak povrchné našu zemeguľu. Asi tisícpäťstomilionov ľudí kŕmi deň po deň. Asi tisícpäťstomilionov ľudí chce denne viacrás si k stolu zasadnúť a sa hojne najesť a napiť. Človek by sa obával, že také množstvo ľudí za krátky čas všetko pojie, čo sa len dá.

Ale ten, ktorý naplnil múčnu truhlu vdovy sareptinskej múkou a krčah olejom, ten, ktorý nasýtil hladný zástup podivne rozmnoženým chlebom, ten stvoril aj pre človečenstvo jednu nevyčerpatelnú komoru. Táto komora sa volá zem, ktorá stonásobne zaplatí za zrno do nej zasiate.

Podivná je to vec, ale že je každodenná, nuž málokto ju vidia, nie mnohým napadne. Poďme von na pole a vezmime do ruky hrudu čiernej zeme. Obzrime ju, rozmrvme ju. Kde je v tejto

čiernej blatnatej zemi žito, raž, zemiaky, kde sú v nej modré fialky a biele ľalije? A tie rozdielne zárodoky predsa všetky z tejto čiernej, blatnatej zeme dostávajú skoro všetku svoju krásu a svoje vlastnosti. Zem tak vyzera, ako doktorá tajná dielňa, kde deň a noc tkajú, pradú, varia a pália, aby miliardy pútnikov potrebnými vecmi až do posledného dňa zaopatrili.

Ale Boh je rovnako múdry a dobrý tak v rozdelení, ako aj v stvorení vecí potrebných, užitočných a príjemných. On kúri slnko aby hrialo, svietilo a zem úrodnou robilo, on točí zem okolo osy, aby každá jej čiastka dostala hrejúcich a zúrodňujúcich papršlekov slnečných a on je, ktorý sohrieva aj srdcia majetnejších, aby boli milosrdní a vedie im pred oči chudobných, ktorým — dľa jeho svätej vôle — práve oni majú pomôcť.

Roku 1841-ho v januári bola tuhá zima a hlavne pre chudobu nemilosrdná.

V jednom už starom dome opustenej ulice mesta Antverpen trápila sa veľmi chudobná rodina. V izbe bolo tak zima, ako tam vonku na ulici. Na prostred izby stála ošúchaná chudobná posteľ, na nej sa choré dieťa trápilo. Jeho chudá, vyschnutá tvár dáva na javo, že sa už poberá na druhé ležisko a túži za druhým, kde nebude treba ani hladovať, ani mrznúť. Pri posteli v starých tenkých šatách stojí mladá žena. Hlavu má o ruky opretú a nemo, takrečeno blbo sa díva pred seba do povetria.

Tvár a ruky má mokré — možno od slz.

Naraz ktosi vykrikuje zpoza pece.

„Mama, mamička moja! Hladný som.“

Hlas asi 5 — 6-ročného dieťaťa. Žena neodpovedá nič, ani sa nepohne, akoby nežila.

„Prosím ťa! — volá ďalej dieťa — daj mi aspoň dačo zjesť, lebo už

ďalej nevydržím.“ Žena trocha podvihne hlavu, tvár má takú, ako hriešnik, nad ktorým vyriekli ortiel smrti. „Ale čuš už pre Boha, veď sama tiež skoro zomrem od hladu.“ „Veď len veľmi máličko si prosím a to pekne prosím!!“ — odpovedá dieťa a matka mu nevládze odolať.

Priniesla mu malý kúštiček chleba. „Toto som síce pre tvoju malú sestričku schovávala, chcela som jej z toho kašičku uvariť, ale tá chudátko, už akiste nebude potrebovať nič.“ Ako hladné vlčá, tak sa hodil chlapec na chlieb. Niekoľko ráz zahryzol doňho a hoci bol chlebič veľmi malý a on hrozne hladný — predsa ponechal polovicu. Zniesol ju matke. „Toto som nechal sestričke,“ povie milým, útlým hláskom. Potom sa zase za pec utiahol.

O pol hodiny sa otvorily dvere. Vstúpil manžel. Smutne pozrel na svoju manželku. „Terka, sme veľmi nešťastní. Od rána som tam stál s károu

pri stanici a nezarobil som ani haliera. Oh, keby už len koniec bol tomuto biednemu životu. Teraz už skutočne neviem, čo počať.“

„Otecko, doniesol si chleba? Veľmi som hladný!“ — bolo počuť zase chlapcov hlas.

Otec tak tmavo pozrel na pec, že sa hlavička čoskoro nazad utiahla a naľakaný chlapec sa vyhovára: „Otecko, už to viac neurobím.“

A keď sa potom ešte na to malé, už skoro zomierajúce úbožiatko pozrel, lenže sa mu srdce nepuklo od boľasti.

„Ešte jedno oprobujem. Predám káru. — Ale akože budeme potom žiť, to neviem.“

Na antverpskom námestí bola každý piatok verejná licitácia pod dozorstvom mestského úradníka, kde ktokoľvek mohol svoju vec predať, ak mu ju niekto odkúpil. Náš muž ešte na toto rátal. Zatiahol teda ta na námestie svoju

káru. Oddá ju úradníkovi a čaká kým na ňu príde rad. Biedu mu už iste z tvári bolo vidieť, lebo veľmi napa-
dol dvom tade idúcim paniam. Postály a začaly sa o voľačom rozprávať. One-
dlho aj počuly, ako sa náš človek
svojmu susedovi žaluje.

Konečne prišiel rad aj na káru. Vyhlásia vyvolávanú cenu. Tie dve pa-
nie začnú licitovať. Okolo nich sa
zhŕkne zástup zvedavých. Smejú sa
im. Načo je týmto kára. Ale ony ne-
popustia. Kára už vyšla na 25 frankov.
Konečne zastaly a kára bola ich. Hned
sa obrátia k dosavádnemu majiteľovi
káry a poprosia ho, aby im niektoré
kúpené veci na tej káre domov za-
viezol. Človek sa zdráha. Že sa má
veľmi ponáhľať. „Kde bývate?“ opý-
tajú sa ho panie. Povie im ulicu. „Ved
aj my práve tade ideme.“ Káru chy-
tro naplnia potravnými článkami a
chlap ju už aj pohne v smere pome-
novanej ulice. Keď pred dom prídu,
kde tá chudobná rodina bývala, náš

človek si pýta dovolenie, aby mohol trocha dnu kuknúť. „Pozreme aj my!“ povedia panie. A aj vošly. Bieda, ktorú zazrely, bola strašná a prekvapujúca. Chytia sa hneď ratovať. Založia oheň, obliekajú, nakŕmia a len vtedy sa vzdialia, keď čo najpotrebnejšie vykonaly. Káru pravda aj s tým, čo na nej bolo zanechaly tieto vznešené panie rodine, ba prisľúbily, že sa budú aj na budúce starať o všetko, čo im bude potrebné.

Domov idúc, nemo kráčaly panie vedľa seba, ale srdcia im tým hlasnejšie vyprávaly. Boly plné radosti a dojatosti. Konečne povie jedna: „Tak si myslím, že väčšej radosti niet na svete, ako anjelom strážcom byť v núdzi postaveným chudobným!“ A tak je! Nad toto niet radosti. Keby mnohé vznešené veľkosvetské panie, ktoré si hlavy lámu na kadeakých nových módach, vedely, poznaly túto tajomnú radosť a slasť, vďačne by za ňu všetko to opustily, čo im svet po-

dáva. A tie tajne vyliate slzy povďačnosti, ktoré by im tak nenadále na ruku padly, by túto viac okrášľovali, ako jakýkoľvek diamantový prsteň.

VI.

Čo hovorí Pán?

Bolo by sa svedčilo najprv Boha počuť. Ale ja som nechal slová Pánove náročky na koniec. Mám na to dobrú príčinu. Rozbúrená duša by neporozumela, neprijala slová Pánove. Najprv bolo treba utíšiť všetko, a potom počuť Pána. No, konečne aj preto, aby najchutnejší kus na koniec ostal, aby nám najsladší spev zvučal v uchu a znel na duševných strunách od teraz už vždy až na veky!

„Keď Ježiš videl zástupy, vystúpil na horu a keď si sadol, pristúpili k nemu jeho učeníci. I otvoril ústa a učil ich.“

Tejto vznešenej kázne Spasiteľovej — ktorá obsahuje v krátkosti celú ka-

tolícku mravovedu — jednou perlou je učenie o opatere Božej.

„Preto povedám vám: nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa budete odievať. Ci život nenie viac, než jedlo, a telo viac než rúcho?“

„Pohliadnite na vtáctvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodôl: a Otec váš nebeský kŕmi ho. Ci vy nie ste o mnoho viac než ono? A kto z vás premýšľaním môže pridať jeden lakeť k svojej postave? A o rúcho čo ste ustarostení? Pozrite si ľalie poľné, jako rastú; nepracujú, ani nepradú; a povedám vám, že ani Šalamún vo všetkej svojej sláve nebol tak zaodetý, jako jedna z nich.“

„Ponevác teda trávu poľnú, ktorá dnes je a zajtra sa hodí do pece, tak šatí Boh, čím viac vás, maloverní!“

„Nebudte teda ustarostení hovoriac: Čo budeme jesť, alebo čo budeme piť, alebo čím sa zaodejeme?“

„Lebo toto všetko pohani vyhľadávajú. Vie totižto váš Otec, že všetko toto potrebujete. Hľadajte teda najprv kráľovstvo Božie a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá. Nebuďte teda ustarostení o zajtrajšok, lebo zajtrajší deň bude pečovať sám o seba. Dost má deň na vlastnej neresti.“ (Mat. 6, 25—34.)

Po takýchto sladkých slovách komu by sa ešte chcelo reptáť a sužovať sa prílišne?

Pracujme teda, bojujme boje života, nesme svoje kríže, ale naša duša nech sa pri tom všetkom oddá do ochrany opatere Božej, ako dieťa kolísajúcemu lonu svojej drahej matky, „všetku svoju starosť uvaľte na neho, lebo on má starosť o vás.“ (I. Petr. 5, 7.)

Prečo sa máme tak prílišne trápiť o svoju budúcnosť? prečo sa triasť pred takými krížami, ktoré nemusíme hádam nikdy vziať na plecía?

Mnoho ráz nás viac trápi zajtrajšok ako dnešok, hoci je ešte nie ani náš

a ani hádam nikdy nebude. Prosme teda vzdajší chlebík len *na dnes*, ako nás Spasiteľ učí a starosť o zajtrajšok ponechajme jemu.

Spasiteľ nás takrečeno zahaňbuje, keď nás posiela k najjednoduchším, ba takrečeno k najpodlejším tvorom do školy: „pozrite, vraví, na vrabcov!“

„Či sa nepredávajú dva vrabce za pätník? A ani jeden z nich nespadne na zem bez vášho Otca. Nebojte sa teda; lepší ste vy, nežli mnoho vrabcov.“ (Mat. 10, 29.)

A zase: „Či nepredávajú päť vrabcov za dve babky? A ani jeden z nich nie je zapomenutý pred Bohom.“

„Ba i vlasy na vašej hlave všetky sú spočítané. Nebojte sa teda: nad mnoho vrabcov viacej ste vy hodni.“ (Luk. 12, 6—7.)

Tieto myšlienky nech sú nám ko-
tvou, keď vlnobitia trápenia zase sem-
tam budú metať loďku nášho srdca.

Na búrlivom mori života nech nám
svieti učenie svätej Cirkvi, ktorá lúče

neomylnej viery svojej zo skaly Petrovej posiela k nám:

„Všetko, čo stvoril, svojou opaterou mocne chráni a riadi Boh počnúc od začiatku až do konca a všetko jemne usporiaduje.“ (Snem. Vat.)

VII.

Cesty riadenia Božieho sú pre nás často nepochopiteľné.

Povedzme, žeby **neučený človek**, čo **ani čítať nevie**, dostal do ruky niektoré slávne dielo Hollého alebo Sládkoviča. A vidiac tam toľko všetliakych neznámych litier najrozmanitejšie poukladaných, dlhšie a kratšie slová a jeden po druhom nasledujúce riadky, niekde zas prázdne miesta atď. — vidiac, hovorím, toto všetko, z čoho vôbec ničoho-nič nerozumie, takto by sa ňá pýtal:

„Prečo sú tak usporiadané tieto litery, riadky, strany a prečo nie inak?

Čo je na začiatku, prečo nie je na prostriedku alebo na konci?“ Zaiste takto asi by si mu odpovedal:

„Bratku môj, ten čo to všetko takto usporiadal, bol veľký básnik a múdra hlava. Keby sa tie strany, riadky alebo litery sem-tam dľa tvojej vôle poprehadzovali, nastal by veľký zmätok v tomto krásnom diele a celá umná práca spisovateľova by vyšla na zmar.“

Ale povedzme, že tento neučenec chcel by sa vystatovať, že je múdry a takto by pokračoval:

„No, mne sa zdá, žeby lepšie bolo bývalo jednaké litery dohromady dať, veľké s veľkými, malé s malými. O veľa krajší by to bol poriadok, keby slová boli jednako dlhé a všetky z jednakého počtu litier by pozostávaly. Na čo má byť jedno slovo kratšie, druhé dlhšie? Na čo tu to prázdne miesto, prečo nie tam? Všetko je to zle usporiadané; samý neporiadok.

Ten, kto robil toto dielo, nevyznal sa vo veci.“

Čože by si mu odpovedal?

„Bratku, ty sa nerozumieš ničomu. Keby to dielo dľa tvojej chúťky bolo usporiadané, celé by nemalo nijakého smyslu. Všetko tak je dobre, ako je. O veľa múdrejšia hlava, ako tvoja, sporiadala to takto. A že ty neporozumieš príčinu toho, tomu je na vine len tvoja nevedomosť.“

Podobne robíme aj my, keď Božie diela posudzujeme. Celý tento svet je akoby veľká kniha. Storočia sú v nej akoby strany, roky akoby riadky a rozličné stvorenia počnúc od anjela a človeka až do poslednej trávičky a do najmenšieho práška akoby litery.

A všetko toto je rukou jedného veľkého majstra, ktorý jedine zná svoje večné plány a diela v najlepšom poriadku usporiadané. Keby sa teda niekto pýtal: Prečo je toto stvorenie dokonaljšie, ako tamto? Prečo prší teraz a nie inokedy? Prečo má tento veľké

majetky a dobré zdravie, kým ja som chudobný a chorý? Prečo zomrel ten v kvetúcom mladom veku, kým ja starý musím sa ďalej trápiť na tomto svete? Prečo sobrala smrť toho dobročinného človeka a nie radšie bezbožného, čo nikomu nič dobrého nespraví? atď. Na všetko toto odpovedám, že *nekonečná múdrosť, spravodlivosť a dobrota riadi takto celý svet a všetko je v najlepšom poriadku, hoci to my svojim maličkým a slabým rozumom nechápeme.*

Istý otec mal tú peknú obyčaj, že večierkom shromažďoval svoje deti okolo seba a vždy im rozpovedal niečo poučného, alebo čítal zo sv. Písma. Raz im čítal deje egyptského Jozefa. A potom takto prehovoril: „Z tohoto vidíte, deti moje, že často je dobre pre nás, keď P. Boh nejaké trápenia pošle na nás. Hej; Boh vie aj nešťastie obrátiť nám na dobré. Koľko ráz považujeme niečo za zlé, za nešťastie a ono nám je práve na šťastie.“

„Keď som bol ešte mladý, obznámil som sa s bohatým pánom, ktorý sa sberal na cestu na mori. Keďže som sa mu zapáčil, veľmi lákavé výhody mi ponúkal, aby som ho len sprevádzal na ceste. Mne sa to páčilo a prisľúbil som mu. Chystali sme sa na cestu. Ale keď nám už bolo odcestovať, upadol som do ťažkej, nebezpečnej choroby. V tom loď odplávala a všetky moje krásne nádeje vyšly na zmar. Za koľké nešťastie som považoval svoju chorobu! Už-už som sa išiel rúhať Pánu Bohu, . . . a tu zrazu príde zvesť, že sa loď rozbila a všetci čo boli na nej, našli hrob v morských vlnách. Tu som porozumel, jak dobrý bol P. Boh ku mne, že tú chorobu na mňa poslal. A od tých čias som vždycky spokojný so svojim osudom, keď aj nepochopujem, prečo sa mi to alebo iné prihodilo.“

„Dôveruj silne v Bohu a oddaj sa celkom jeho spravovaniu, lebo nikdy neprestane ťa opatrovať a nedopustí,

aby sa ti niečo stalo, čo by ti nebolo na osoh, aj keď to nenahliadneš,“ hovorí veľký sv. Augustín.

Všetko na väčšiu česť Božiu.

OBSAH.

	Strana.
I. Víchor na mori	3
II. Veľký plán sveta	9
III. Prečo trpia práve spravodliví?	12
IV. Šťastie hriešnikov	26
V. Chlieb vezdajší	39
VI. Čo hovorí Pán	53
VII. Cesty riadenia Božieho sú pre nás často nepochopiteľné	57

*Nasledujúce knihy dostať u vydavateľstva
Posla v Trnave:*

O B. SRDCI:

Pobožnosť k B. Srdcu (Dejiny a vysvetl.)

Mesiace milostí (Krásne rozmýšľ. o B. S.)

Mesiace B. Srdca J. (P. Daubnerov)

Deväťdňová pobožnosť k B. S.

Zasvätenie rodiny B. Srdcu

Šťastlivá Rodina (zo života ľudu v 5 dej.)

Drobnosti: Krátke poučenie o pobož. k B.

S. — Diplom s obrazom zasvätenia. — Pleseň zasvätenia. — Stanovy Gardy B. Srdca. Ježiškovi — kvietky. — Hymna Krista-Kráľa s nótami.

O P. MARII:

Mesiace P. Marie

Úcta P. Marie a sv. Jozefa

Drobnosti: Čo treba vedieť o kongregácii? — V službách Kráľovnej Nebeskej (obradu kongr.) — Bratstvo Nep. Srdca P. Marie.

ŽIVOTOPISY:

Syn Boží. (4 Evanjelia dovedna sliate.)

Sv. Stanislav

Sv. Alojz

Sv. Peter Kanizius, učiteľ Cirkvi

ROZLIČNÉ:

Kresťanská dokonalosť. (Poučenie o nej z pera majsterského: Rodrigueza)

Vo službách Kráľovnej nebies (modl. kn.)

Pane, tvoj miláčik je chorý (výborné pre chorých. Krásne poučenia aj modlitby.)

V búrkach mladosti (pre mládež od 13 rokov)
Návštevy Prev. sviat. Oltárnej (modl. kn.)
Chceš byť dokonalý? (Povolanie k jezuitom)
Pán t'a volá (rehoľné povolanie)
Duševné zrkadlo (zpytovanie svedomia)
Voda sv. Ignáca
Katechismus v piesňach

Drobnosti: Bratstvo dobrej smrti. — Zvlášťne
zpytovanie svedomia. — Spevníček aj s do-
datkom (viaz.) — Dodatok ku Spevníčku. —
Litánie a 9-ník ku sv. Terezke. — Šesťne-
deľná pobožnosť k sv. Alojzovi. — Sv. Ro-
dina hľadá útulok (pieseň). — Lurdská bo-
jovná pieseň.

KATOL. SPISY:

1. Riadenie Božie (predtým Prozreteľnosť Rožia)
2. Zlatý kľúč do neba (dokon. lútosť)
3. Večné pravdy (misijné)
4. Opatera Božia a modlitba
5. Štvrté prikázanie
6. Prevrátený svet
7. Odhodená perla
8. Pobožnosť k B. Srdcu (Dejiny a vysvetl.)
9. Ako sa kresťujú svätí
10. Opravdivý ctitel P. Marie nezahynie
11. Cesta do neba

Z ĎALEKÝCH KRAJOV - Rozprávky

1. Sydia verný syn (z Indie)
 2. Maron. Z prenasledovania kr. na Libanone
 3. Medzi Indiánmi (3 histor. rozpr.)
 4. Dietky Marline (Z Kaukaza)
 5. Nonní a Manní (V člunku na širom mori)
 6. Šľachetná pomsta. Z bojov s Maorčanmi na
Novom Zealande
 7. Odmena milosrdenstva. — Z černošskej
vzbury na Haiti.
 8. Vnuk Kráľovnej. Z missij. dejín Japonska.
 9. Arumugam, stály indický princ.
 10. Boj s medvedmi pri vianočnej návšteve.
- Ceny vid' v časopise: Posol B. Srdca Ježiša v Trnave.